

Prevedba učiteljskih vdov s kronsko pokojnino na dinarske pokojnine.

Ker mnogi ne vedo, kako se je postopalo pri prevedbi kronskih učiteljskih vdovnin na dinarsko, dajemo v naslednjem nekatera pojasnila.

V smislu uredbe o prevedbi kronskih pokojnin je treba najprej prevesti pok. so. proga učitelja na dinarsko plačo po zakonu o narodnih šolah iz leta 1919. Dinarska plača po tem zakonu je znašala 2400 Din, ki se povečuje s periodičnimi poviki, ki jih je deset. Prvih osem je po 300 Din letno, poslednja pa 200 Din letno. Poviki se dajejo po zvršetku vsakega tretjega službenega leta, poslednja in najvišja plača znaša tedaj 5000 Din.

Na podlagi te dinarske plače se je odmerila vdovnina po § 51. hrv. zakona z dne 5. VIII. 1924, in sicer po spodaj navedeni tabeli. — Ako je na ta način ugotovljena vdovnina manjša kakor polovica one vsote, ki je, ali bi pripadala pok. soprogu kot pokojnina, določena po onih zakonih, ki so veljali ob času njegove upokojitve ali smrti, pripada vdovi še diferenca do polovice te vsote.

Sirotnine otrokom znašajo 1/3 vdovnine za vsakega otroka, vendar ne sme biti skupna vsota sirotin večja od vdovnine. Dvojne sirote pa imajo pravico do polovice iznosa sirotnine, ako je sirot več kakor dvoje; ako je sirot samo ena ali dve, imata vsaka zase pravico do dvojne vzgojnine.

Ako vračunljivi prejemki:	Letno znaša vdov. letno dinarjev:
ne znašajo letno več kakor 700 Din	360
ne več kakor 1000 Din	480
znašajo letno več kakor 1000 Din ali ne več kakor 1200 Din	600
znašajo letno več kakor 1200 Din ali ne več kakor 1400 Din	800
znašajo letno več kakor 1400 Din ali ne več kakor 1800 Din	1000
znašajo letno več kakor 1800 Din ali ne več kakor 2400 Din	1200
znašajo letno več kakor 2400 Din ali ne več kakor 3000 Din	1400
znašajo letno več kakor 3000 Din ali ne več kakor 3600 Din	1600
znašajo letno več kakor 3600 Din ali ne več kakor 4200 Din	1800
znašajo letno več kakor 4200 Din ali ne več kakor 4800 Din	2000
znašajo letno več kakor 4800 Din ali ne več kakor 5400 Din	2200
itd.	

Splošne vesti.

PREDSTAVNIKI UJU PRI NJ. VEL. KRALJU.

V soboto 9. t. m. je sprejel Nj. Vel. kralj predstavnike Ujedinjenega Jugoslovenskega Učiteljskega združenja: predsednika Vlada Petroviča, podpredsednika Tihomira Kostića in urednika Mihajla Stanojeviča.

Upoštevaajoč željo učiteljskega združenja, da slišimo tudi z najvišjega mesta mnenje v pogledu šole in učiteljstva, so našli predstavniki učiteljske organizacije priložnost, da podrobneje seznanijo Nj. Vel. kralja z željami in težnjami učiteljstva. Smatrali so za potrebno, da poudarijo tudi na najvišjem mestu pomenu učiteljskega dela in to v pogledu pobjanja nepismenosti med narodom in prosvetno kulturnega dela med najširšimi plastmi naroda sploh. Učiteljstvo je smatralo vedno za svojo sveto dolžnost, da stavi svoje prosvetno in kulturno delo v službo nacionalne države ter da izraža narodovo miselnost in čuvstvenost, katerega najvernejši tolmač je, to je poudaril g. Petrovič.

»Da gospodje, imel sem priložnost prebrati se osebno o velikih zaslugah, ki jih je imelo učiteljstvo pri snovanju te države in to z zadovoljstvom konstatiram. Nadejam se, da bo ostalo še nadalje zvesto svojim tradicijam, da bosta imela država in narod še nadalje zveste sodelavce« — je odgovoril Nj. Vel. kralj.

Zakon o narodnih šolah, ki bo unificiral šolstvo v državi, je nujna potreba za šolo in celokupno učiteljstvo, je nadaljeval predsednik Petrovič. Stalnost v učiteljski službi je najvažnejši pogoj za napredek učiteljstva v prosvetno kulturnem delu, ker premeščanje vpliva, mnogo kvarnejše na vse prosvetno-kulturne institucije, v katerih je učitelj započel svoje delo, nego na njega osebno.

Na to izjavo je odgovoril Nj. Vel. kralj, da je prepričan, da je sprejetje tega zakona potrebno in bo sprejet čimprej. Interesiral se je za mišljenje učiteljskih predstavnikov do osnovnih vprašanj tega zakona. Omenjala so se vprašanja: ustanavljanja šol, učiteljskih plač, njihove stalnosti itd.

Kralj je razen omenjenega naglasil, da ostanejo vestni in točni učitelji nedotaknjeni na svojih mestih. Vprašanje je samo za one, ki svojega dela ne bodo mogli spraviti v soglasje z interesi države in naroda.

Nj. Vel. kralj se je interesiral za delo učiteljske organizacije na polju mednarodne slovanske učiteljske zveze, pristopa UJU v Učiteljsko Internacionalno Federacijo in združanja Jugoslov. Dijaškega Doma, o kulturno-prosvetnih in stanovskih listih, ki jih izdaja naša organizacija. Po dobljenih vidikih je napravilo delo učiteljstva pri njem dober vtisk o učiteljstvu in njegovem delu, tako da se je videlo očitno zadovoljstvo na licu. Poudarjal je, da je to delo vredno vse pozornosti in da vse to najlepše harmonizira z našim vzvišenim poklicem. Po polurni avdienci je obljubil Nj. Vel. kralj, da bo vedno rad sprejel učiteljske predstavnike, da sliši njihove želje.

Ko so se zahvalili za prisrčen sprejem, so odhajali predstavniki učiteljskega združenja dobro razpoloženi od avdience, ker so našli tako lep in prisrčen sprejem ter popolno razumevanje vseh potreb, ki jih ima v današnjih časih šola in učiteljstvo.

— Ob izplačilu razlik. Učiteljska domača. V zadnji številki »Učit. Tovariša« je bilo več pozivov, naj se spominjamo pri izplačilu razlik naših domov. Ko sem čital te pozive, sem se domislil par trpkih resnic, ki jih danes tovarišim in tovarišicam v presojo in ravnanje. Za 30 let zbira učiteljstvo za dom svoje dece, a ga še danes nima. — Pogledimo po naši domovini in videli bomo, da imamo skoraj v vsakem večjem kraju društveni dom, v nekaterih še celo po dva. Kulturno društvo, ki ne šteje večjih niti 100 članov, ima svojo streho, a 3000 učiteljev(ice) je nima. — Premoženske razmere teh društev gotovo niso sijajne, saj so po večini člani kmetski fantje in dekleta, delavci in obrtniki, le malo je premožnejših. Ti zmorejo večkrat naravnost horendne prispevke za domove. Znamo mi slučaj, ko so plačevali člani letno po 250 Din samo prispevka za dom, in to skozi več let. Koliko je pa pri nas članov, ki ne zmorejo za dom niti borne članarine 20 Din. Rdečica sramu mora zaliti vsakega zavednega učitelja, ako primerja delavnost za kulturne ustanove včasih preprostega delavca z nami. Poščica delavskih ljudi si zna postaviti svoj dom, 1500 učiteljev, toliko je povprečno v vsaki oblasti učiteljstva, pa ne zmoro doma za sebe in svojo deco. Ali ni skrajni čas, da učiteljstvo, ki deluje povsod, večkrat celo z veliko vnamo in uspehom, misli na sebe in zgradi svoj dom — kulturno in socialno ustanovo v izpričevalo stanovske zavednosti. Ciril Hočevar.

— Disciplinske sodišče. Po časopisnih vesteh ne bo razpravljalo o učiteljskih pregreških več prosvetni svet, marveč bo ta posel opravljalo ministrstvo prosvete samo.

LETOSNJE EDICIJE MLADINSKE MATICE.

Kakor že javljeno, bomo letos izdali 4 knjižice, ako dosežemo 15.000 naročnikov, kar je z agilnostjo učiteljstva lahko mogoče. Te knjižice bodo:

1. Kresnice, II. letnik, z izposlovno in raznovrstno poučno vsebino, opremljeno s primernimi ilustracijami.

2. Izvirna mladinska povest, ki jo je pisal Tone Seliskar. Ta povest je bila predložena kot tekmovalna in jo je odbor Mladinske Matice na predlog Matičnega presojevalca g. dr. Slesingerja nagradil.

3. Radio, poljudna, vsakemu lajliku razumljiva razprava o tem epohalnem izumu, ki jo je sestavil stud. teh. g. Pipan. Knjižico bo krasilo mnogo risb, ki pojasnujejo besedilo.

4. Knjižica o domu, delec, namenjeno deklicam. Knjižico pripravlja tov. Miklavčičeva, prevajalka De Amicisovega »Sreca«.

Štiri tako raznovrstne knjižice za 10-50 Din so pač lep književni dar naši mladini, ki ima danes tako malo dobrega čtiva. Naj bi ne bilo učiteljice in učitelja, ki ne bi po svojih močeh prispeval pri naši važni ljudsko-prosvetni ustanovi!

— Obveznice za Učiteljska domača v Ljubljani in Mariboru, ki smo jih napovedali v zadnji številki »Učit. Tovariša« in v letaku, ki so ga že prejela vsa šolska upraviteljsva, so priložene današnji številki. Prosimo, ne zavrzite jih, ampak izpolnite takoj po prejemu in vrnite pristojnemu Učiteljskemu domu.

— Vpoklic vsch upokojenecv pod 20 leti zopet v učiteljsko službo. Listi poročajo, da bo ministrstvo prosvete pozvalo vse učitelje in učiteljice, ki so bili upokojeni z manj kot 20 službenimi leti zopet v učiteljsko službo. To bi se zgodilo na podlagi člena 142. uradniškega zakona, ki se glasi: »Uslužbenec, ki se upokoji iz razlogov, navedenih v točki I., 2., 3. ali 4. člena 133., se vrne na poziv v državno službo, ko ta razlog prestane, če ni že dovršil 60 let starosti; toda dobiti ne more višjega položaja od onega, s katerega je bil upokojen. Če uslužbenec v tem primeru neče sprejeti državne službe, izgubi pravico do pokojnine.« Gori navedene točke čl. 133. določajo: »Po zakonu samem prestane služba: 1. če postane uslužbenec duševno ali telesno nesposoben za službo; 2. če nastopi primer iz člena 111., po preteku 12 mesecev; 3. če pride uslužbenec pod skrbstvo ali v konkurz ali če se nad njim podaljša očetovska oblast; 4. če nastopi primer prvega odstavka čl. 126.« Citirani odstavek čl. 126. določa: »Stalen uslužbenec se postavi, če se ukine njegovo zvezanje, ki ga ima, ali urad, pri katerem službuje, na razpoloženje, ki ne sme trajati dalje negde leto dni. Dokler je na razpoloženju, dobiva vse svoje prejemke in ta čas se mu šteje tudi za napredovanje in za pokojnino.«

— Izplačilo razlik. Po informacijah, ki smo jih prejeli od merodajne strani, je nazkazilo razlik za učiteljstvo že izvršeno in so se razlike že pričele izplačevati.

— Zvišanje plač. »Slovenski liste« poročajo: Uradništvo finančnega ministrstva je danes kolportiral vest, da se bodo z novim proračunom zvišali prejemki državnega uradništva, in sicer bodo dobili samski uradniki po 200 Din več, oženjeni pa po 700 Din.

— Izdelava novega uradniškega zakona. »Pondeljek« poroča: V ministrstvu pravde je bil te dni sestavljen načrt novega zakona. Istočasno sestavljajo v prometnem ministrstvu novi zakon o prometnem osebju. Podrobnosti obeh zakonskih načrtov za enkrat še niso znane, izve pa se toliko, da bo kategoriziranje uradništva znatno spremenjeno. Največja važnost novega zakona pa je v materialni strani uradniškega vprašanja. Z novim zakonom bo namreč po dosedanjih informacijah položaj uradništva znatno izboljšan. Osnovna plača, v katero bodo vštete sedanje draginske doklade, bo po izdelancem načrtu, ki pa seveda še ni definitivno sprejet,

znašala v najnižji skupini III. kategorije 1200 Din, II. kategorije 1800 Din in I. kategorije 2400 Din. Načrta uradniškega zakona in zakona o prometnem osebju bo sedaj izpopolnila še posebna strokovna komisija, nakar bosta predložena v končno oceno vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Računa se, da bosta oba zakonska načrta končno javno sprejeta do konca marca, tako da bosta stopila v veljavo že s 1. aprilom t. l.

— Tovarišica Tončka Urbasova, učiteljica pri Sv. Martinu, na Pohorju, je že od 7. februarja t. l. v ljubljanski splošni bolnici. S kvačko si je neznatno opraskala mezinice desne roke, vsled česar je nastalo akutno vnetje. Boleden bo bržčas dolgotrajna. Pozdravlja vse tovariše in tovarišice slovenske bistriškega učiteljskega društva.

— Prevedbe kronskih upokojenecv na dinarsko penzijo je sedaj vendar v teku in bo, izvzemši nekatere komplicirane slučaje, izvršena v bližnjem času.

— Monopol na učne knjige in učila. Prosvetni svet je imel svojo sejo. Iz Slovenije je prisostvoval prosvetni šef dr. Capuder. Na dnevnem redu je bila določena novih referentov za Hinterlechner-Mazijevo »Aritmetiko za srednje šole«, dalje za priznanje Sturmova »Francoske vladnice« in Waxlove »Aritmetike in algebre« za IV. in V. razred srednjih šol, kot učne knjige. Nadalje se je obravnavala prošnja oblastne zaloge šolskih knjig v Ljubljani za odobritev II. dela Prijatelja Bohinjčevega »Zemljepisac«. Nadaljnja točka je bilo poročilo gozdarskega ministrstva o učnih knjigah na rudarski šoli v Celju. Ministrstvo obvešča prosvetni svet, da ustavlja sprejemanje rokopisov za priznanje učnih knjig. Hoče se doseči, da bodo učne knjige cenejše ter da se prepreči spekulacija z njimi. V pismu g. ministra Maksimoviča prosvetnemu svetu se pravi, da se sprejemanje rokopisov za nove učne knjige ustavi, ker se pripravljajo zakon o monopolizaciji učnih knjig. Načrt tega zakona bo dal prosvetni minister prosvetnemu svetu na vpogled. Vsi novi rokopisi, ki so prišli pred prosvetni svet in o katerih se do sedaj ni ničesar ukrenilo, se vrnejo pisateljem. Glede tistih učnih knjig, za katere se je za novo izdajo zaprosila odobritev pa se je prosvetni svet obrnil pisмено na ministra za pojasnilo, ali sme te odobritev še izdajati ali ne. Tisti rokopisi, za katere so bili referenti že določeni in referenti že izdelali, pa se izročijo prosvetnemu svetu v nadaljnje postopanje. Dr. Rupel-Lesiceva »Srb. hrv. vladnica« se bo po izvršenih popravkih odobrila. V smislu ministrskega razpisa se vrne Prijatelj Bohinjčev »Zemljepisac«. Za Sturmovo »Francosko vladnico« se je prosvetni svet obrnil na ministra za mnenje. Nadalje se je sklenilo, da se vrše seje prosvetnega sveta vsajih 15 dni. Na teh sejah se bodo obravnavala tudi načelna vprašanja. Prihodnja seja bo 2. marca.

— Nova osnovna šola v Dolnji Lendavi. Minister prosvete odredil, da se v Dolnji Lendavi otvori nova osnovna šola. Na tej šoli se istodobno otvorita dva oddelka: eden s slovenskim, drugi pa z madžarskim učnim jezikom.

— Različne verzije o izdelavi novega šolskega zakona. Listi poročajo: Zakon o osnovnih šolah dovršen. V ministrstvu prosvete je dovršen definitivni tekst zakona o osnovnih šolah. Tekst je že predložen ministru prosvete, ki ga bo v kratkem podpisal in predložil kralju v odobrenje. Novi šolski zakon bo stopil v najkrajšem času v veljavo. — Gornja vest ne bo povsem točna. Za 24. t. m. je sklicana seja glavnega odbora UJU, na kateri bo ena glavnih točk razprava predlog zakona o narodnih šolah.

— Akcija uradniških organizacij za novo stanovanjsko zaščito. Večina odgovorov stanovanj s terminom 1. maja bo zadela naš uradniške vrste, upokojenec, invalide in druge šibkejše sloje. Računa se, da je bilo izročenih blizu 500 stanovanjskih odgovorov. V uradniških vrstah je zavladala velika skrb za bližnjo prihodnost. Dne 7. februarja t. l.

Mladinska Matica zaključil z 31. marcem termin za prijavo naročnikov. ★ Na poznejša naročila se ne bo ozirala!

IVO TROŠT:

Tovarišu Antonu Žibertu na grobu.

Po krajših uvodnih besedah je govornik tov. Ivo Trošt na Ježici nadaljeval približno takole: In ta zimska krajina, snežna bela odeja je res primeren mrtvaški prt. A naše razpoloženje hoče toplote, hoče gorkega pomladnega solnca, hoče svežega cvetja z naših livad. S tem želimo odličiti tovarišu Antonu poslednjo pot v zadnje pristanišče, kamor smo ga spremili. Hoče se nam mehke pomladi, tako nžne in mile, kakor je sladka samo nedolžna ljubezen v otroških sreih. Danes v ti sibirski zimi pa pomladne toplote!

Pogledimo nadaljnjo življenjsko pot prijatelja Antona. Ko je zares ostavil slikovito okolico rojstnega kraja Krašnje, je zadel na ledino v Beli Peči na Gorenjskem. Ako pomislimo, da se je tista leta upiralo vanj vsak dan dopoldne do 60 parov oči in popoldne nič manj, če ne celo več, in če bi bil vsako šolsko poldne zasadil in zasejal samo eno evetico — zlatih nauk, potrebnih za življenje, koliko cvetje bi bilo to že tiste dni tam okoli Bele peči, ako računamo na leto samo 200 šolskih dni. Vsaka vzgojna cvetka ima pa lastnost, da požene prvi uspeh že napet brst, tudi obenem več brstov za novi plod. Učnih let je dovršil naš marljivi dela-

vec Anton polnih 43. Koliko je to cvetja v tako dolgi dobi, ako računamo, da je pouk uspešen šele po 66—80% vsch učencev. Torej je od vsakih sto učencev s pridom poslušalo in si nabiralo neminljive zaklade 66—80 glav. Ali ni to cvetje za našo lepoto, širno Posavje več, nego ga rodi ena sama pomlad. In tako pomlad je mož pričarati v naša srca celo te dni — pomlad brez konca, pomlad s trajnim cvetjem in neprestanim zorenjem nastavljenih plodov — pomlad otroške hvaležnosti, plačilo vztrajnemu delavcu po uspešnem delu. To je pomlad sredi zime, ogenj naših src.

Sedaj pa vprašam: Je-li dosegel to oni učitelj, ki so ga bogovi sovražili in ga zato učiteljem odločili? Ne! Kaj takega doseže samo oni učitelj, ki so ga otroci ljubili. Ne s feldvebeljsko pozo, s palico in strahovanjem: ljubezen se vzbuja samo z ljubeznijo. Da, učitelja feldveblja so res bogovi sovražili, a sovražili so ga tudi ljudje in njih otroci. Zato sem pa prepričan, nepozabni tovariši Anton, da je zadrželo slehrno srce na Posavju, ko je predvečerajšnjim popoldne zapel zvon in naznanil iz župnega zvonika tvojo smrt: Umril je naš učitelj! Bog mu daj luč nebeško! — Vsem, ki smo te poznali, si bil učitelj, če ne z drugim z vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z močatostjo, z lepim zgledom. Zato lahko ponovimo v duhu vsi: Bil si naš učitelj.

Za vse lepe nauke, za vse dobrote, ljubi Anton, nagradi te Bog z večnim življenjem!

Bil si naš učitelj. To ime je slehrnemu otroku poleg imena materinega in očetovega najslajše ime na svetu. Zato ti ključem: Svetila ti večna luč! Na svidenje nad zvezdami! Bila ti lahka zemljica jugoslovenska!

Mraz, sibirski mraz je dihal po Posavju, ko so se zbirali tovariši, znanci, prijatelji in razni domači zastopi, da spremijo pok. tovariša Toneta na zadnji poti na pokopališče pri Sv. Juriju na Stožicah. Pozival je gasilski rog na Ježici in na Stožicah, zbirali so se tovariši iz sosesčine, zlasti iz Ljubljane, Črnuč, St. Vida in celo iz Doba (tov. Hiti), šolska mladina, krajni šolski odbor, pevsko društvo »Zora«, občinski zastop in nebroj domačinov, sorodnikov, bivših učenk in učencev. Ni jih zadržal sibirski mraz, ne slaba pot.

Krsto so nosili domači gasilci, ki so darovali tudi len venec, poleg onega Učiteljske tiskrane, rodbine Iv. Ramoviča s Stožic in domače rodbine. Veličastno se je pomikal dolgi sprevid po Ježici in Stožicah na pokopališče. Ljubo se je oziralo zimske solnce na odprto jarno, zadnje bivališče pok. nadučitelja, ki je 43 let oral ledino, začeni gori v Beli peči, nadalje v Preski pav se do Ježice, kjer je bival službeno in upokojen skupno 47 let. Ko je lani praznoval 85letnico rojstva, smo mu želeli še 15 let — do sto in še dalje. Pisec teh vrstic mu je ponovil isto željo za zadnji Božič in Novo leto. Starček je bil še zadovoljen. Toda ostala je samo želja. Ope-

šalo mu je sree, da je izdihnil 6. t. m. ob 13% uri kakor bi zaspal.

Od otrok je še ostal dr. filozofije Ivan poleg žalujoke, piletno matere vdove. Pot mu ni bila postelna z rožicami, vendar lahko trdimo, da se ni boril z gmotnimi zaprekami. Mož redke energije, značajan, vedno zdrav, dober humorist, pevec, organist, občinski tajnik. Na Posavju je vzgojil najmanj 4 rodove. Zato se je orosilo marsikatero oko, ko je domači g. župnik vrgel na Žibertovo krsto prvo grudo zemlje.

Poslovilne besede sme mu govoril podpisani tovariš in nad 27 let prijatelj težko in s krvavečim srcem, ko je slavo tako dolgo, tako neznansko žalostno. Kaj naj pričaram tovarišu na grob, če ne košček tople, mehke ljubezni, trenutek pomladi, kakor je vzklija ob hvaležni ljubezni v naših sreih njemu, ki je bil nam vsem učitelj, bil naš učitelj. (Več o celotnem govoru v listku »Tovariševem«.)

Z zadnjimi žarki zahajajočega solnca so se množice pogrebecev jele razhajati. Pogrebeci so završili svoje delo; navrhali so na grobu majhen kupček, mladina je na sredo kupčka posadila prineseno cvetje in se vrnila domov iz ostrega mraza k topli peči. Vsakdo je pa odnesel z novega groba spomin na blažega starčka, ki je žrtvoval vse svoje življenje prosveti svojega naroda.

Počivaj sladko, zlata duša!

je imela Zveza državnih nameščencev za Slovenijo posebno sejo o tem vprašanju. Na tej seji je bilo sklenjeno, poslati osrednjemu savezu državnih uradnikov v Beogradu nujen dopis, s katerim se ga pozivlje, da nemudoma intervenira pri predsedniku vlade v svrhu zaščite uradništva po 1. maju t. l. Zveza prosi osrednjo stanovsko ustanovo, da posveti temu vprašanju vso pažnjo in da predloži vladi podaljšanje sedanjega stanovskega zakona. Če bi pa podaljšanje bilo nemogoče, naj vlada reši to vprašanje z maksimiranjem najemnin ali pa kakorkoli drugače, vendar tako, da uradništvo s 1. majem ne bo na cesti. Obenem je bilo sklenjeno, da bo Zveza državnih nameščencev skušala tudi direktno posredovati pri vladi v svrhu stanovanjske zaščite svojih članov.

— **Izmena šolskih odborov.** »Narodna Prosveta« poroča, da bodo vsi občinski in krajevni šolski odbori razpuščeni po velikih županijah in bodo do novega imenovanja pooblaščenici za vršenje poslov oni odborniki, ki so prišli v te odbore po svojem položaju ter niso izvoljeni. Nove šolske odbore bodo imenovali veliki župani.

— **Umetniška Matica v Ljubljani** se je močno razmahnila med narod. Eni prihodnjih števil našega lista bomo priložili manifest s programom in že sedaj prosimo p. n. učiteljstvo, da se priglasi za poverjenike, ki bodo še posebej nagradjeni z lepimi originalnimi slikami. Čimprej bi želili, da se javijo poverjeniki za Kranj, Novo mesto, Jesenice, Trzin, Litijo, Celje, Ptuj, Ljutomer, Zagorje, Brežice in Kostanjevico. Javijo naj se na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska c. 35. — **Odbor.**

— **Tovarišu Mirku Kosinu**, šol. upravitelju na Laverci, je umrl 8letni sin Mirko. Pogreb je bil 19. februarja. Teško prizadetima roditeljema, našima tovarišema, iskreno sožalje.

— **V Ptuj** je bila 8. t. m. pokopana gđ. Erna Razlag, učiteljica v pok., stara 70 let. Rajna je bila sorodnica slavnega narodnega buditelja dr. Razlaga. Učiteljevala je v Brežicah 9 let in v Ljutomeru 20 let, torej v dobri, ko so bila tu najbolj vroča tla. Ker je bila silno narodna, je imela s svojimi narodnimi nasprotniki hude boje. Bila je visoko naobrazena ter je imela za meščanske šole izpit iz dveh skupin, a kljub temu niti ni dobila mesta nadučiteljice, kar jo je silno žalostilo. V Ptuj se je ukvarjala z instrukcijami. Kot instruktorka je bila na najboljšem glasu, kajti pripravljala je otroke za vse svetovne jezike in učne zavode. Teško jo bodo pogrešali. Vrlo narodni buditelji in kolegi naj želimo večni mir, sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Obleke kemično čisti, barva, plisir in lika tovarna JOS. REICH.

Mladina mora biti brež glave in vedrega duha. Prava kava mladino slabi. Kuhajte ji zato rajši vsak dan ZIKO.

Mladinska Matica.

— **mm Rok** za nabiranje naročnikov na Mladinsko Matico se zaključuje 31. marca t. l. Tovarišice in tovariši imate torej še 6 tednov časa, ki ga posvetite energični propagandi za našo mladinsko ustanovo. Ta rok se v nobenem slučaju ne more podaljšati, če hočemo razposlati knjige že koncem maja na vse šole ter da imamo nato še ves junij za rešitev morebitnih reklamacij.

Kdor želi vse štiri knjige, ki jih letos izdamo, vezane, naj priloži naročnini 10:50 Din še 13 Din. S tem popravljamo prvotno določeni znesek 10 Din za vezavo, ko se je računalo še z izdajo samo treh knjig.

Prepričani smo namreč, da dosežemo letos 15.000 naročnikov, število, ki je potrebno za možnost publikacije štirih knjig kot književni dar Mladinske Maticе. Ponovno prosimo, da zahteva vsakdo bloke za nabiranje, ako so mu doposlani že pošli.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učiteljstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke

brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju **M. JGERJEV SIN, Maribor**

Gosposka ulica 15.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Vremenske in zdravstvene neprilike bi nam lahko onemogočile, dobiti zbor 2. in 3. marca v Ljubljani. Zato mora ta tečaj odpasti in tudi koncert na Jesenicah. — **Natančneje Vas obveščamo v okrožnici.** — Ko bodo razmere dopuščale bomo pravočasno obvestili vse člane o prihodnjem tečaju, ki ga zaenkrat predvidevamo za sredo marca.

Odbor.

Sveže, najfinejše norveško ribje olje iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se priporoča bledim, slabotnim osebam.

Naročila točno po povzetju.

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

— **pov. Izvršnemu odboru v Beograd** smo poslali podrobne predloge glede šolskega zakona, ki obsegajo: šolsko obveznost, materialne zahteve učiteljstva, stanovanje za učiteljstvo, sreski šolski odbor, skrb za kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo, šolstvo v industrijskih krajih, učni načrti, verski pouk, šolsko zamude in kazni, maksimalno število učnih ur za učitelje, doklade poročenim učiteljem, uvrstitve učiteljstva na zavodih za defektno, dvoje, kontraktualno učiteljstvo, volitev zastopnikov učiteljstva v razne šolske korporacije, kadrski rok, doklada upraviteljem, sreski šolski nadzorniki, napredovanje, uporaba šolskih prostorov, uradna konferenca, kolkovanje šolskih izkazov, glavne počitnice, učiteljsko stalnost.

— **pov. Anketa za šolski zakon** sestavlja opombe k načrtu, ki jih vzamejo s seboj člani glavnega odbora za sejo 24. februarja v Beogradu. Ozira se na predloge okrajnih učiteljskih društev. Za to sejo se sestavljajo tudi drugi predlogi okrajnih učiteljskih društev, ki jih predložimo vsem merodajnim činiteljem v Beogradu.

— **pov. Odsek za kontraktualce** je sestavil dopolnilno vlogo zaradi priznanja službenega časa, ki so ga morali prekiniti, ker so bili odpuščeni v Primorju. Vloga je bila poslana po Izvršnem odboru ministrstvu prosvete.

— **pov. Za občinski odbor Rdečega križa v Ljubljani** je poverjeništvu priporočilo tov. Frana Skulja, okrajnega šolskega nadzornika v pok. v Ljubljani. Na obnem zboru je bil izvoljen v to korporacijo.

— **pov. V občinski odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani** je poverjeništvu odposlalo tov. Vekoslava Mlekuza, učitelja v Ljubljani, in tovarišico Stefanijo Čeh-Kljunovo.

— **pov. Tov. Mencin** je odložil z dnem 2. februarja svoje mesto v ožjem sosvetu s kratko motivacijo, »da mu je pri današnjih izrednih razmerah onemogočeno zastopati v vodstvu poverjeništvu svoje stališče glede programatične smeri organizacije z ono odkrito odločnostjo, ki bi izključevala vsak dvom o njegovi načelni doslednosti.« — V raznih odsekih bo tov. Mencin še naprej vršil svoje članske dolžnosti.

— **pov. Seja glavnega odbora UJU v Beogradu**, ki je bila sklicana na 24. februar, je preložena zaradi vremenskih in prometnih neprilik na poznejši čas.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKO-SEVNIŠKI OKRAJ** zboruje v soboto 2. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v osnovni šoli v Brežicah. Ker so na dnevnem redu važne stanovske zadeve, pričakuje polnoštevilne udeležbe — **odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLSREZ LJUTOMER** preloži svoj redni letni občni zbor, ki bi se moral vršiti dne 16. februarja 1929, na soboto dne 2. marca 1929, v slučaju slabega vremena pa na 9. marca 1929. Dnevni red ostane isti.

— **BELOKRANJSKO UČIT. DRUŠTVO** zboruje v soboto 9. marca 1929 ob 11. uri v osnovni šoli v Črnomlju po običajnem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Blagajniško stanje. 4. Zapisnik. 5. Dopisi. 6. Samoizobrazba: referat sreskega šolskega nadzornika tov. Cirila Vizjaka o lepomisju in referat tov. Ivana Sumpcererja: Kmečko prebivalstvo in problemi njegove vzgoje. 7. Reforma šole. 8. Izvenšolsko delo. 9. Predlogi in slučajnosti. Med odmorom bo seja sklicateljev krožkov pod predsedstvom tov. Kosove. Polnoštevilna udeležba dolžnost! Zamudnike v plačevanju članarine opozarja odbor na tovariško dolžnost poslednjikrat.

Poročila:

— **SLOVENJBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 15. decembra 1928 v Slovenski Bistrici.

1. Statistika. Število učiteljstva v okraju je 60 število članov 57, navzočih 43, (76%).

2. Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik Miloš Tajnik otvori zborovanje, pozdravi navzoče ter opravičeno žigosa nezavednost in površnost nekaterih članov, koji redno neopravičeno izostajajo od društvenih zborovanj, povdarjajoč, da se bo le z nesebično ljubeznijo do dela v organizaciji dvignil naš stan. Nato poroča o najvažnejših dogodkih zadevajajočih naš stan in organizacijo. Preteral se je novi projekt osnovnošolskega zakona, borba za naše razlike i. dr. O vseh teh točkah se je razvila živahna debata.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita ter spopolni v toliko, da je bil namesto odlašlega predsednika poljskega krožka Albina Planerja izvoljen za predsednika tega krožka Josip Velikonja, učitelj na Pragerskem.

Došli dopisi se obravnavajo in rešijo. Na dopis poverjeništvu UJU z dne 7. nov. 1928, št. 313 se po daljši debati sklene prostovoljni prispevek za Izvrševalni odbor po 5 Din za člana plačati iz rezervnega fonda društvene blagajne.

Tov. predsednik Miloš Tajnik poda nato obširno poročilo o seji širjega sosveta UJU na Zidanem mostu, kojemu je članstvo z zanimanjem sledilo in živahno o storjenih sklepih debatiralo.

Predavanje. Ker tovariš E. Vranc ni došel na zborovanje, je predaval o temi: »Hospitacije na delovnih šolah v Nemčiji in Avstriji« odpadlo ter se isto preloži na prihodnje zborovanje.

Tovariš blagajnik poda poročilo o stanju blagajne ter ponovno apelira na one upravitelje, koji se ne drže društvenega sklepa, da bi redno vsakega prvega odtegovali od plač tovarišev članarino in jo redno pošiljali blagajniku. Ako bi se to držalo v redu, bi me dolgovali nekateri člani na članarini za celoletno in še več. V bodoče se bodo imena takih zaostankarjev objavila. Blagajničarka bo do Novega leta poslala vsem šolskim upraviteljem položnice in upravitelji naj z novim letom uredijo s svojim učiteljstvom vse zaostanke.

Predlogi in nasveti. Tov. predsednik priporoča vsem več zanimanja za našo »Mladinsko Matico«. Število naročnikov bi se naj v našem okraju povečalo vsaj za 100%. Čas za nabiranje naročnikov je podaljšan do 30. marca 1929. Ker ni nadaljnih predlogov, zaključuje predsednik zborovanje želeč vsem vse se le božične praznike in srečno novo leto s pozivom v bodočem letu na točnejšo in polnoštevilnejšo udeležbo na zborovanjih.

— **ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MEZIŠKO DOLINO** z dne 12. januarja 1929.

1. Situacijsko poročilo (poroča tov. predsednik). Pozdravi novostopivše tovariše Krajcar Ivana in Prah Alojzijo (volonterjal), posebno pa tov. Gruma. Častita na najvišjem odlikovanju zaslužnemu tov. nadzorniku Petru Močniku in poda kratko sliko njegovega kulturnega, narodnega in prosvetnega delovanja.

Na kratko omenja delo na šolskem zakonu in belči žalostno dejstvo, da so politični listi po predložitvi šolskega zakona uporabili priliko za nezasluženi napad na učiteljstvo. Novi položaj v državi je pospešil tudi delo na novem šolskem zakonu.

Odložna beseda Njeg. Veličanstva našega kralja v proklamaciji na narod nam daje upanje, da izgine iz našega življenja ono pretirano in brezobzirno politikarstvo, ki je šoli in učiteljstvu prizadelo mnogo gorja, in da učiteljstvo in šola, hodeč po poti za narod, državo in kralja, doživi mirno dobo razvoja in še učiteljstvo in šolstvo dvigne in napreduje v tekmi z naprednimi narodi.

Poročilo omenja še borbo za nova pravila UJU, odtegljaje za nabavljajno zadrugo, odtegljaje za penzijski fond, odtegljaje za stanarino, izplačilo razlik in polemiko, ki se je razvila radi višje pedagoške šole. Glede zadnje se ujema naše stališče popolnoma s sklepi seje širjega sosveta na Zidanem mostu.

Na predlog tov. Doberška se je odposlala vdanostna brozjavka na Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra I. ob priliki njegove proklamacije na narod.

Nato se je prečital in odobril zapisnik zadnjega zborovanja.

Število učiteljstva v okraju 53. Društvo šteje 53 članov, zborovanja se je udeležilo 39 članov(ice) kljub hudemu mrazu in veliki oddaljenosti nekaterih tovarišev(ice), kar je velike hvale vredno, grajati pa moramo one tovarišev(ice), ki so blizu železniških postaj in se brez vsake opravičbe odtegujejo zborovanjem.

II. **Samoizobrazba** (poročal tov. Gačnik). Poroča je o delu krožkov. Krožek Meziška Černo je imel dva sestanka, prvega se je udeležilo od 18 članov 11, predaval je tov. Doberšek o zbiranju gradiva za monografijo Meziške doline in tov. Kogelnik o učnih načrtih. Druga sestanka se je udeležilo od 18 članov 13, tov. Doberšek je nadaljeval svoje predavanje na prvem sestanku, tov. Kogelnik je govoril o Bregantovi knjigi, tov. Gačnik pa o dekliških krožkih.

Guštanjski krožek je imel 2 sestanka. Prvega se je udeležilo od 18 članov 15. Predaval je tov. Šimon o šolstvu v raznih državah Evrope, tov. Doberšek pa o monografiji Meziške doline. Druga sestanka se je udeležilo od 18 članov 14. Predaval je tovariš Gačnik o kulturnem razvoju žene in o pomenu in važnosti dekliških krožkov, tovariš Šimon pa o razredu kot delovni in življenjski enoti.

Prevaljski krožek ni imel nobenega sestanka, ker je predsednik nujno zaposlen. Izvolil se je za novega predsednika tovariš Lodrant.

III. IV. in V.

Tov. Grum nam je z zelo zanimivim in obširnim predavanjem podal lepo sliko zgodovinskega razvoja zadrugištva. Članstvo je sledilo njegovim izvajanjem z veliko pozornostjo. Govoril je o namenu in pomenu raznih zadrug, o zgod. razvoju zadrugištva pri nas in drugih narodih, o učiteljstvu in zadrugištvu na deželi, o usposabljanju učiteljskega naraščaja za zadrugarstvo itd. Iz njegovih izvajanj je vsakdo lahko posnel, kako si mlad učitelj onemogoči svoje izvenšolske delovanje med narodom, ako si z nepačnim umevanjem krajevnih gospodarskih prilik in svojim zgrešenim politikovanjem odbija zaupanje prebivalstva. Jasno je že črtal pot, ki jo naj izbere učitelj, ako hoče uspešno delovati med narodom. Temeljito poznanje krajevnih, gospodarskih, družabnih in socialnih razmer je neobhodno potrebno za uspešno delovanje v korist naroda, stanu in države. Tovarišu Grumu se za njegova izvajanja, ki so napravila na članstvo globok vtis, najiskrenejše zahvaljujemo!

Tov. Doberšek je podal poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu ter predložil na temelju svojih izvajanj resolucije, ki so bile soglasno sprejete in so objavljene na drugem mestu.

— **ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA ZA RADOVLJSKI OKRAJ**, ki se je vršilo v sredo, dne 12. decembra 1928 na osnovni šoli na Jesenicah.

1. Učiteljstva v okraju je 124, plus 7 volonterjev; včlanjenih 60. Navzočih 40, t. j. 66%.

Predsednik poda celoten potek seje širjega sosveta z dne 8. decembra 1928. Članstvo se poziva, da bolj agilno nabira člane za »Mladinsko Matico«. Z ozirom na važnost Učiteljskega doma v Ljubljani se članstvo vnovič poziva, da pristopa k zadrugi »Učiteljski dom« in redno plačuje mesečne obroke.

Učiteljska gospodarska poslovalnica se je soglasno sprejela. Iz poročila glavnega blagajnika tov. Gruma je razvidno, da dolguje našo društvo 2745 Din. Po pregledu računov na občnem zboru z dne 15. oktobra 1928 pa ima naše društvo 890:15 Din prebitka; torej ni glavni glagajni ničesar dolžno, zato se sklene vprašati blagajnika, da nam pismeno pojasni od kdaj in na čem je naše društvo dolžno to vsoto.

Poročilo je bilo soglasno sprejeto.

II. **Samoizobrazba.** Tovarišica Hafner Kristina je poročala o »Ženskem vprašanju«. Podala je zgodovinsko socialni razvoj žene in posebno poudarila nujnost delovanja žene pri gradbi novega človeštva ter pozivala tovarišice k izvenšolskemu delu in reševanju ženskega vprašanja. Za svoje res dobro poročilo je žela zasluženo hvalo. K temu poročilu se je razvil razgovor, katerega so se udeležili žal le tovariši.

III. Z ozirom na okrožnico z dne 22. novembra 1928 in 6. decembra 1928 v »Učiteljskem Tovarišu« je članstvo poverilo odbor, naj reši vprašanja teh okrožnic v prvi svoji

TOVARIŠI!

ŽE STANOVSKA ZAVEDNOST VELEVA, DA PODPIRAMO PRI NABAVAH SVOJIH POTREBŠČIN V PRVI VRSTI SVOJE LASTNE USTANOVE. VELIKO BOLJ PA SMO V SVOJEM INTERESU DOLŽNI TO STORITI TEDAJ, AKO NAM NUDIJO TE USTANOVE VEČJE UGODNOSTI IN KORISTI KOT TUJE. ENA IZMED TAKIH USTANOV JE NAŠA

Nabavljajna zadruga drž. nameščencev v Ljubljani

TELEON ŠTEV. 2421

VODNIKOV TRG 5

ČEKOVNI RAČ. 12416

ONA NAM NUDI SPECERJSKO IN KOLONIJALNO BLAGO NAJFINEJŠE VRSTE PO NAJNIŽJIH CENAH, KI SO MOGOČE. VELIKA IZBIRA DEŽNIKOV, PREDPRAŽNIKOV IN NAJFINEJŠIH IN NAJTRPEŽNEJŠIH ČEVLJEV LASTNEGA IZDELKA. V ZALOGI NAJFINEJŠI ŠIFON, PLATNO IN SRAJCE ZA GOSPODE PO NAJNIŽJIH CENAH.

PREPROGE (LAUFTEPICHE) PO NAJNIŽJI CENI — NA OBROKE.

NAMOČENA POLENOVKA

DOSTAVLJA SE BLAGO NA DOM IN DOVOLJUJEJO SE OLAJŠAVE PRI PLAČILU.

ZADOVOLJITI SVOJE ČLANE, JE TE ZADRUGE NAJVIŠJI CILJ!

TOVARIŠI! TOVARIŠICE! PRISTOPITE K TEJ ZADRUGI IN KUPUJTE PRI NJEJ!